

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

(...)

AS „Falck Apsargs”
Kastrānes iela 5a,
Rīga, LV - 1084

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma
noteikumiem

Rīgā

2007.gada 4.jūlijs

Nr. 37-lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2007.gada 5.aprīlī saņemts (...) 2007.gada 3.aprīļa iesniegums (turpmāk – *Iesniegums*). *Iesniegumā PTAC* lūgts izvērtēt starp (...) un AS „Falck Apsargs” (turpmāk – *Sabiedrība*) noslēgtā līguma Nr. HSUP-3-2006/26R4 par tehniskās apsardzes pakalpojumu sniegšanu (turpmāk – *Līgums*) atbilstību *Patērētāju tiesību aizsardzības likumam*.

PTAC 2007.gada 17.aprīļa vēstulē Nr. 21-04/3029-L-99 *Sabiedrībai* pieprasīja sniegt skaidrojumu par *Iesniegumā* minēto, kā arī par *Līguma* atbilstību patērētāju tiesību aizsardzības nozari reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

2007.gada 2.maijā PTAC saņemts Sabiedrības 2007.gada 26.aprīļa paskaidrojums, kurā norādīts sekojošais:

(...) izvēle un tās sekas pie *Līguma* slēgšanas no *Sabiedrības* puses ir tikušas izskaidrotas un līguma noslēgšanas brīdī (...) tās šķita pieņemamas – to apliecina gan (...) parakstītais *Līgums*, gan ar minēto saistītie citi parakstītie dokumenti. Iepriekš minēto apliecinot arī *Sabiedrības* darbinieks (...), kas kontaktējies ar (...) *Līguma* noslēgšanas laikā.

Līguma redakcija ir bijusi pakārtota (...) izvēlei. *Līguma* slēgšanas laikā *Sabiedrība* no (...) nav saņēmusi esošās *Līguma* redakcijas grozījumu projektus par *Iesniegumā* minētajiem *Līguma* noteikumiem.

Līguma 4. un 21. punkts ir saistīti ar *Sabiedrības* pamatlīdzekļiem, to nolietojumu. *Līguma* noteikumi attiecas uz *Sabiedrības* bezmaksas lietošanā nodotajām iekārtām un *Sabiedrības* iespējamiem zaudējumiem, gadījumā, ja indivīds nemotivētu apsvērumu dēļ izbeidz *Līgumu* vai nemotivēti kavē *Līguma* izpildes uzsākšanu.

Līguma 7.punkts ir pakārtots (...) un *Sabiedrības* savstarpējās sadarbības interesēm un kontekstā ar *Līguma* 6. un 13.punktu nodrošina augstāku šī drošības risinājuma efektivitāti, ar nosacījumu, ja par to tiek panākta vienošanās.

Līguma 8.punkts neizslēdz (...) kā patērētājas tiesības pieteikt prasījumu *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* (turpmāk – *PTAL*) ietvaros un termiņos. Attiecībā uz paredzēto strīdu izskatīšanas kārtību, *Sabiedrība* paskaidro, ka tādu kārtību (...) izvēlējas noslēdzot *Līgumu*.

PTAC norāda:

Izskatot lietā esošos materiālus, *PTAC* konstatē, ka dzīvokļu īpašnieki, kam tiek sniegti tehniskās apsardzes pakalpojumi ir uzskatāmi par patērētājiem *PTAL* 1.panta 3.punkta izpratnē, līdz ar to ar (...) (turpmāk – *Patērētāja*) noslēgtajam *Līgumam* ir jāatbilst patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

PTAL nosaka tiesiskās attiecības darījumos, kuros viens no līgumslēdzējiem ir patērētājs. Tādējādi *PTAL* attiecas uz šaurāku gadījumu skaitu, tas ir, tikai uz noteiktu pirkuma un pakalpojuma līgumu daļu. Līdz ar to citas kādu tiesību nozari reglamentējošās tiesību normas ir atzīstamas par vispārējām attiecībā pret *PTAL* tiesību normām, kas regulē to pašu tiesisko attiecību aspektu.

PTAC norāda, ka likumdevējs ar *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 4. un 6.punktu ir deleģējis *PTAC* uzraudzīt patērētāju tiesību ievērošanu līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, kā arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšanu, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai neskaidri noteikumi, kā arī deleģējis par patērētāju tiesību pārkāpumiem saņemto patērētāju iesniegumu izskatīšanu, palīdzības sniegšanu patērētājiem konfliktu risināšanā ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, kā arī patērētāju likumīgo prasību izpildes pieprasīšanu.

Iesniegumā *PTAC* lūgts izvērtēt *Līguma* noteikumu atbilstību *PTAL* regulējumam. Pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 6.punkta noteikumos paredzēto *PTAC* pienākumu uzraudzīt patērētāju tiesību ievērošanu līgumos, kurus patērētājs slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem, *PTAC* ir izvērtējis *Līguma projekta* atbilstību *PTAL* prasībām.

Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „*patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi*”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „*ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „*novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus*”.

Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „*līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma*

noteikumus". Arī Eiropas Kopienų 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC *Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos* (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) *PTAL* 3.panta otrajā daļā teikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir bijis sagatavots jau iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā.

Savukārt *PTAL* 6.panta septītā daļa nosaka, ka „*ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt*”.

PTAC norāda, ka *PTAL* izpratnē pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu (skat. Zadraks G. *Netaisnīgu noteikumu direktīvas reforma*. Likums un Tiesības, 2005., 4).

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji, savstarpēji apspriežoties (savstarpēji apmainoties viedokļiem), ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā konkrētajā gadījumā ir notikusi (skat., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu). Ja apspriešana ir formāla (piemēram, personas paraksts līgumā), tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu *PTAL* izpratnē.

PTAL ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līgumu noslēgšanas noteikumiem: netaisnīgs līguma noteikums var tikt atcelts, ja tas nav ticis apspriests. Tikai līguma parakstīšana no patērētāja puses un informētība par līguma saturu nav uzskatāma par apspriešanu. No lietas materiāliem neizriet, ka *Līgums* ticis apspriests.

Tāpat *PTAC* norāda, ka *PTAL* regulējums attiecībā uz netaisnīgiem līguma noteikumiem ir iekļauts, lai nepieļautu, ka kāda no līgumslēdzēju pusēm piespiestu otru pusi noslēgt līgumu, kura noteikumi atbilst tikai vienas līgumslēdzēju puses interesēm, otrai pusei atņemot tai nozīmīgas tiesības, tādējādi skarot patērētāju intereses.

PTAL 6.panta trešā daļa nosaka, ka „*līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam*”.

Sabiedrība PTAC nav sniegusi pierādījumus, kas apliecinātu *Līguma* noteikumu apspriešanas faktu ar *Patērētāju*.

1. *Līguma* 8.punkts paredz, ka „*Izpildītājs veic Sistēmas iekārtu remontu un nomaiņu par Pasūtītāja līdzekļiem, izņemot Sistēmas garantijas remontu. Garantijas laiks šī Līguma Pielikumā Nr. 1 norādītajām iekārtām ir viens gads. Izpildītājam nav jāveic Sistēmas garantijas remonts, ja Pasūtītājs nav norēķinājies ar Izpildītāju, kā arī, ja Sistēmas bojājumi radušies no Izpildītāja neatkarīgu apstākļu un iemeslu dēļ*”.

Saskaņā ar *PTAL* 16.panta pirmo daļu „*Garantija ir ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja apliecinājums, ka prece vai pakalpojums, vai to sastāvdaļa noteiktu laiku saglabās lietošanas īpašības, drošumu, izpildījumu un ražotājs,*

pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs uzņemas papildus saistības, kas nav paredzētas šajā likumā un citos normatīvajos aktos”.

PTAC secina, ka no Līguma 8.punkta neizriet, ka Sabiedrība būtu uzņēmusies kādas papildus saistības PTAL vai citos normatīvajos aktos minētajam, jo saskaņā ar PTAL 27.panta pirmo daļu patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam par preces vai pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem divu gadu laikā no preces iegādes vai pakalpojuma saņemšanas dienas. Tāpat arī šo divu gadu laikā patērētājs ir tiesīgs pieprasīt bezmaksas defektu novēršanu. Tā kā bezmaksas remonta veikšana preces neatbilstības līguma noteikumiem dēļ ir viena no patērētāja likumā paredzētajām tiesībām, tad Līguma 8.punktā lietotais jēdziens – garantija neatbilst PTAL 16.panta pirmās daļas noteikumiem.

Atbilstoši PTAL 16.panta piektās daļas noteikumiem „Vārda “garantija” vai cita līdzīgas nozīmes vārda lietošana ir aizliegta, ja tas neatbilst šā panta pirmās un otrās daļas noteikumiem.” Ņemot vērā iepriekš minēto Līguma 8.punkts neatbilst PTAL 16.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem, tad secināms, ka Sabiedrība Līgumā vārdu “garantija” ir lietojusi nepamatoti.

2. Līguma 14.punkts paredz, ka „Izpildītāja atbildība par tehniskās apsardzes nodrošināšanu Objektā iestājas pēc Objekta nodošanas Izpildītāja apsardzē saskaņā ar šī Līguma noteikumiem. Izpildītājs ir materiāli atbildīgs par īpašuma zudumu, bojājumu vai iznīcināšanu Objektā un atlīdzina Pasūtītājam visus tiešos zaudējumus, kas Pasūtītājam radušies Izpildītāja vainas dēļ. Izpildītāja materiālās atbildības limits ir 25 000 LVL (divdesmit pieci tūkstoši latu)”.

Zaudējumu atlīdzināšana ir galvenais civiltiesiskais līdzeklis tiesisku aizskārumu seku novēršanai, tāda mantiskā stāvokļa atjaunošanai vai nodrošināšanai, kāds būtu, ja nebūtu noticis tiesībpārkāpums (skat.: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- R.: Mans Īpašums, 2000, 688.lpp.) Zaudējumu atlīdzināšanas pienākums likumā ir noteikts universāla priekšraksta veidā – Civillikuma 1779.pants nosaka, ka „Katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis”, arī Civillikuma 1775.pants paredz, ka „Katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina”, tādējādi nosakot vispārēju tiešu un netiešu zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu.

No Civillikuma „zaudējumu” institūta izriet, ka zaudējumu atlīdzības apmērs nevar būt pakārtots kādam nosacījumam vai kā citādi ierobežots, kā Līguma 14.punktā, kurā paredzēts, ka Patērētājam tiek atlīdzināti visi tiešie zaudējumi, kas tai radušies Sabiedrības vainas dēļ, nosakot, ka Sabiedrības materiālās atbildības limits ir 25 000 LVL.

PTAL 5.panta otrā daļa nosaka, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie samazina ar likumu noteikto pušu atbildību, kā arī patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

Līguma 14.punkts daļā, kas paredz, ka Sabiedrības materiālās atbildības limits ir 25 000 LVL (divdesmit pieci tūkstoši latu), saskaņā ar PTAL 6.panta pirmo daļu, trešās daļas 1.punktu vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

3. *Līguma 21.punkts paredz, ka „Pie nosacījuma, ja Pasūtītājs ir pilnīgi norēķinājies ar Izpildītāju par saņemtajiem pakalpojumiem, Pasūtītājs var izbeigt šo Līgumu, par Līguma izbeigšanas brīdi rakstiski brīdinot Izpildītāju vismaz 30 dienas iepriekš un :*

21.1. ja līgums tiek pārtraukts pirmo 12 mēnešu laikā kopš noslēgšanas brīža, samaksā Izpildītājam Sistēmas demontāžas maksu 100.00 latu apmērā;

21.2. ja līgums tiek pārtraukts 24 mēnešu laikā kopš noslēgšanas brīža, samaksā Sistēmas demontāžas maksu 75.00 latu apmērā;

21.3. ja līgums tiek pārtraukts 36 mēnešu laikā kopš noslēgšanas brīža, samaksā Sistēmas demontāžas maksu 50.00 latu apmērā;

21.4. ja līgums tiek pārtraukts 48 mēnešu laikā kopš noslēgšanas brīža, samaksā Sistēmas demontāžas maksu 25.00 latu apmērā.

Gadījumā, ja Pasūtītājs izbeidz Līgumu bez iepriekšēja brīdinājuma un nesamaksā Sistēmas demontāžas maksu, tad tas maksā soda naudu LVL 400.00 apmērā”.

Līguma 20.punkta nosaka, ka Līgums ir noslēgts uz četriem gadiem. Līguma 21.punkts paredz vispārīgu kārtību Patērētājas tiesībām lauzt Līgumu, pie nosacījuma, ja Patērētāja ir pilnīgi norēķinājusies ar Sabiedrību par saņemtajiem pakalpojumiem, neizdalot iespējamās Līguma laušanas iemeslus, piemēram, Sabiedrības sniegtu līguma noteikumiem neatbilstošu tehniskās apsardzes pakalpojumu.

PTAL 29.panta pirmajā daļā uzskaitītas patērētāja tiesības, ja sniegts līguma noteikumiem neatbilstošs pakalpojums, kā viena no tām - patērētājs, kuram sniegts līguma noteikumiem neatbilstošs pakalpojums, ir tiesīgs pieprasīt, lai pakalpojuma sniedzējs atceļ līgumu un atmaksā patērētājam par pakalpojumu samaksāto naudas summu.

No Sabiedrības lietas ietvaros sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka gadījumā, ja Patērētāja vēlētos izbeigt līgumsaistības pēc Līguma 20.punktā noteiktā termiņa, tad Patērētājam nebūtu jāveic maksājums par sistēmas demontāžu.

Līguma 21.punkta apakšpunktos norādīti dažāda apjoma maksājumi, atkarībā no termiņa, kurā līgumsaistības tiek pārtrauktas. Līguma 21.punktā definētā „sistēmas demontāžas maksa” pēc savas būtības nevar būt mainīga, jo tā nav saistīta, piemēram, ar sistēmas nolietojumu, bet gan tikai ar konkrētu darbību veikšanu uzstādītās sistēmas demontāžai. Tādējādi PTAC konstatē, ka Līguma 21.1., 21.2., 21.3., 21.4. apakšpunktos paredzētie maksājumi pēc savas būtības ir uzskatāmi par saistību tiesību pastiprināšanas līdzekļiem Civillikuma 1717.panta izpratnē.

PTAC norāda, ka gadījumā, ja Patērētāja vēlas lauzt Līgumu dēļ Sabiedrības sniegto pakalpojumu neatbilstības līguma noteikumiem, tad Sabiedrībai nav tiesību pieprasīt no Patērētājas maksājumu veikšanu sakarā ar priekšlaicīgu līguma laušanu (pirms līgumā paredzētā termiņa beigām).

Līguma 21.punkta otrā daļa paredz, ka „Gadījumā, ja Pasūtītājs izbeidz Līgumu bez iepriekšēja brīdinājuma un nesamaksā Sistēmas demontāžas maksu, tad tas maksā soda naudu LVL 400.00 apmērā”.

Civillikumā lietots tikai viens termins – līgumsods, taču citos normatīvajos aktos atrodami arī termini „soda nauda” un „kavējuma nauda”, kas pēc savas būtības uzskatāmi par sinonīmiem.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka „*Tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot zaudējumus*”. Slēdzot līgumu, katra puse uzņemas zināmu risku, ka nespēs līgumu izpildīt kādu neparedzētu apstākļu dēļ. Vienpusēja atkāpšanās no līguma nav atļauta, pat zaudējumu atlīdzība neizslēdz tiesību prasīt līguma izpildi natūrā (reālo izpildījumu) (skat.: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – R.: Mans Īpašums, 2000, 118.lpp.).

Nodibinot saistības, t.i., slēdzot darījumus, to dalībnieki paļaujas uz parādnieka godīgumu un apzinīgumu, un likuma noteikumiem, kas nosaka saistību izpildījuma obligātumu, kā arī zaudējumu atlīdzības pienākumu nepildīšanas gadījumos. Civiltiesībās ir iespējams lietot arī īpašus tiesiskos līdzekļus, ko *Civillikums* sauc par saistību pastiprināšanas līdzekļiem. Saistību pastiprinājumi parādās kā papildsaistības (akcesoras saistības) pie pamatsaistībām.

Civillikuma 1961.pants paredz, ka saistību spēku bez ķīlas tiesības var pastiprināt arī ar galvojumu, līgumsodu vai rokasnaudu. Saskaņā ar *Civillikuma* 1716.pantu, „*Līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi*”. Līgumsodam ir divējāda daba. No vienas puses, tas ir saistības pastiprinājums un iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, kamēr saistība vēl nav pārkāpta. No otras puses, līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, neizdevīgām mantiskām sekām tad, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams, lai atturētu parādnieku no saistības pārkāpuma (skat.: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – R.: Mans Īpašums, 2000, 223.lpp.).

Attiecībā uz *Līguma* 21.punta otrajā daļā iekļauto līgumsodu 400 LVL apmērā par to, ja Patērētāja izbeidz Līgumu bez iepriekšēja brīdinājuma un nesamaksā sistēmas demontāžas maksu, *PTAC* norāda, ka *PTAL* 6.panta trešās daļas 4. punkts nosaka, ka par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms tāds, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu. Tiesību doktrīnā pastāv viedoklis, ka par prettiesiskiem būtu jāpasludina tādi straujā progresijā pieaugoši līgumsodi, ko biznesa un reketieru aprindās apzīmē ar „skaitītāja ieslēgšanu”. Līgumsoda apmērs ir pušu vienošanās priekšmets, arī te ir svarīga gribas brīva izpausme, bet likumdevējs nav uzlicis pusēm pienākumu samērot līgumsodu ar iespējamiem zaudējumiem. Pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, kā arī to, ka līgumsods 400 LVL apmērā paredzēts piemērot, ja *Patērētāja* nebūtu ievērojusi *Līguma* 21.punktā noteikto 30 dienu iepriekšējās brīdināšanas kārtību par *Līguma* laušanu, kā arī, ņemot vērā to, ka pēc *Līguma* 20.punktā termiņa beigām *Sabiedrība* nepieprasa maksājumu veikšanu par uzstādītās sistēmas demontāžas darbiem, *PTAC Līguma* 21.punkta otrajā daļā iekļauto līgumsodu 400 LVL apmērā vērtē kā nesamērīgu.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz *PTAL* 6.panta pirmo daļu, trešās daļas 1.punktu, trešās daļas 4.punktu *Līguma* 21.punkts vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

4. *Līguma* 24.punkts paredz, ka „*Jautājumi, kurus Puses nespēj atrisināt sarunu ceļā 30 dienu laikā, tiek risināti Starptautiskā šķīrējtiesā (reģ. Nr. 000349044) viena šķīrējtiesneša sastāvā, latviešu valodā, mutvārdu procesā, bez obligātas abu Pušu piedalīšanās*”.

Līguma 24.punkta noteikums ir netaisnīgs līguma noteikums, jo saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumiem par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas „*izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā*”.

No konkrētās tiesību normas izriet, ka jebkurš līguma noteikums, kas kavē patērētāju izmantot iepriekš minētās tiesības, ir uzskatāms par netaisnīgu. Tā kā *Līguma* 24.punkts paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā – Starptautiskajā šķīrējtiesā, tad minētais līguma noteikums ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu un ir atzīstams par spēkā neesošu.

PTAC norāda, ka arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.C30519003 ir atzinis, ka šķīrējtiesas klauzula ar patērētāju noslēgtā līgumā uzskatāma par netaisnīgu līguma noteikumu, ja konkrētais līguma noteikums atbilst *PTAL* 6.pantā noteiktajām netaisnīga līguma noteikuma pazīmēm.

Tādējādi *Līguma* 24.punkts nostāda *Patērētāju* savu tiesību realizācijai neizdevīgā stāvoklī un atbilstoši *PTAL* 6.panta trešās daļas 1. un 7.punkta noteikumiem (kontekstā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkta noteikumiem) uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu un līdz ar to saskaņā ar *PTAL* 6.panta astotās daļas noteikumiem atzīstams par spēkā neesošu.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz *PTAL* 3.panta otro daļu, 5.panta otro daļu, 6.panta pirmo daļu, trešās daļas 1., 3., 4., 5., 7.punktu, 16.pantu, 25.panta ceturtās daļas 4. un 6.punktu, 27.panta pirmo daļu, 29.panta pirmo daļu, *Civillikuma* 1587., 1716., 1717., 1775., 1961.pantu, *PTAC*:

uzdod AS „Falck Apsargs”:

- 1) Pārtraukt pildīt ar *Patērētāju* noslēgtajā *Līgumā* iekļautos 21., 24. netaisnīgos līguma noteikumus, kā arī 14.punktu daļā, kas nosaka, ka „*Izpildītāja materiālās atbildības limits ir 25 000 LVL (divdesmit pieci tūkstoši latu)*”;
- 2) pārtraukt pildīt ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā *Līguma* 21., 24. punktā ietvertos līguma noteikumus, kā arī 14.punktu daļā, kas nosaka, ka „*Izpildītāja materiālās atbildības limits ir 25 000 LVL (divdesmit pieci tūkstoši latu)*”, kurus AS „Falck Apsargs” un patērētāji nav atsevišķi apsprieduši;

- 3) grozīt patērētājiem piedāvātos līguma projektus, grozot tajos tāda paša satura līguma noteikumus kā *Līguma* 14., 21., 24. punktā ietvertos līguma noteikumus, kā arī pārtraukt vārda „garantija” lietošanu *Līguma* 8.punktā;
- 4) sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta izpildi līdz 2007.gada 20.augustam atbilstoši *PTAL* 25.panta desmitās daļas noteikumiem.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu *Patērētāju tiesību aizsardzības centrā*, Rīgā, K.Valdemāra ielā 157.

Direktore

(paraksts)

B. Vītoliņa

(zīmogs)

IZRAKSTS PAREIZS